

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

● ความสามารถในการผลิตของภาคอุตสาหกรรมของสหราชอาณาจักรลดลงในช่วงปลายปี 2562

ตัวเลข HIS Markit/CIPS MPI (Manufacturing Purchasing Managers' Index) ของเดือนธันวาคมที่เปิดเผยเมื่อสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม 2562 เท่ากับ 47.5 ลดจาก 48.7 ในเดือนพฤศจิกายน ปีเดียวกัน เป็นการลดลงต่ำกว่า 50 ติดต่อกันเป็นเดือนที่ 8 มีความหมายว่า มีการลดลงของกิจกรรมทางธุรกิจส่วนใหญ่ นาย Rob Dobson ผู้อำนวยการของ HIS Markit ให้สัมภาษณ์ว่า ภาคอุตสาหกรรมการผลิตของสหราชอาณาจักรลงในช่วงปลายปี 2562 นอกจากนั้นตัวเลข output sub-index ลดลงเหลือ 45.6 ในเดือนธันวาคมจาก 49.1 ในเดือนพฤศจิกายน ต่ำสุดนับจากเดือนกรกฎาคม 2555 เนื่องจากตัวเลขสั่งซื้อทั้งจากภายในและภายนอกประเทศลดลง เกิดจากผลกระทบของการค้าโลก เศรษฐกิจและแนวโน้มทางการเมือง

เท่าที่ผ่านมา ความไม่ชัดเจนของ Brexit เป็นสาเหตุหลักที่กระทบต่อภาคธุรกิจและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค รวมทั้งการค้าโลกที่ทำให้คำสั่งซื้อจากภายในและภายนอกประเทศลดลง ภาคการผลิตอุตสาหกรรมของสหราชอาณาจักรจึงเกิดการชะลอตัว และส่วนใหญ่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าขั้นกลางและสินค้าการลงทุน ซึ่งเป็นสินค้าที่ต้องมีการนำไปผลิตต่อ ไม่ใช่ภาคการผลิตของสินค้าอุปโภคบริโภค หรือสินค้าขั้นปลาย

อย่างไรก็ตาม ตัวเลข PMI ของเดือนธันวาคม 2562 เป็นตัวเลขที่เก็บจากแบบสำรวจที่กระทำก่อนการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562 ธนาคารกลางอังกฤษได้ตั้งข้อสังเกตว่า หลังผลการเลือกตั้ง การเกี่ยวข้องของความไม่แน่นอนของ Brexit มีประมาณร้อยละ 49 ของแบบสอบถามที่ธนาคารกลางอังกฤษสอบถามผู้จัดการทางการเงินของธุรกิจขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ของสหราชอาณาจักรจำนวน 3,000 แห่ง เมื่อเปรียบเทียบกับร้อยละ 55 ของผลสำรวจก่อนการเลือกตั้ง แต่ตัวเลขความเกี่ยวข้องดังกล่าวก็ยังสูงอยู่ เนื่องจากหนึ่งในสามของธุรกิจยังคงมีความเห็นว่ายอดขายน่าจะลดลงหลังจากเกิด Brexit ภายในสิ้นเดือนมกราคม 2563 นี้

● นักเศรษฐศาสตร์คาดการณ์ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรในปี 2563 จะเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

จากผลการสำรวจความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำจำนวน 85 คนของ Financial Times เปิดเผยว่า นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรในปี 2563 จะเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยจากปี 2562 คืออาจจะดีขึ้นเล็กน้อย หรือไม่เปลี่ยนแปลงเลย เนื่องจากอนาคตทางการค้าระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปยังขาดความชัดเจน

การคาดการณ์นี้เกิดจากการที่นาย Boris Johnson ยืนยันว่าจะไม่มีการขยาย transitional period ตามที่กำหนดไว้วันที่ 31 ธันวาคม 2563 หมายความว่าทั้งสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปจะต้องเจรจาหาข้อสรุปข้อตกลงทางการค้าระหว่างกันได้เสร็จสิ้นภายในเวลาดังกล่าว ซึ่งหลายฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการการยุโรป มีความเห็นว่า เป็นไปได้ยาก จึงมีความเสี่ยงที่ท้ายสุด สหราชอาณาจักรจะออกจากสหภาพยุโรปโดยไร้ข้อตกลงทางการค้าที่ชัดเจน นักเศรษฐศาสตร์ได้ออกมาเตือนว่าแม้ผลการเลือกตั้งออกมาแล้ว นาย Johnson ก็ยังคงสร้าง Cliff-Edge ของ no deal Brexit ขึ้นมา ที่ไม่เป็นผลดีต่อธุรกิจ

นอกจากนั้น นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่ยังคาดการณ์ว่า ในปี 2563 ธนาคารกลางอังกฤษจะยังคงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และคาดว่าจะรัฐบาลจะใช้นโยบายการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจตามที่ได้หาเสียงไว้ เช่น การใช้จ่ายภาครัฐ และการผ่านนโยบายและมาตรการต่างๆ น่าจะเป็นไปได้อย่างรวดเร็วขึ้น เมื่อรัฐบาลมีเสียงส่วนใหญ่อยู่ในสภา

ความคืบหน้าของ Brexit

- หลายฝ่ายได้แสดงความกังวลเรื่องจุดยืนของนาย Boris Johnson ที่จะไม่ขอขยายระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน (Transitional period) ออกไปจากกำหนดเดิม 31 ธันวาคม 2563 ที่จะสร้างความเสี่ยงของการเกิด no deal Brexit เช่น
 - 23 ธ.ค. นาย Michel Barnier - Chief Negotiator ของสหภาพยุโรป แสดงความเห็นผ่านบทความของเขาสรุปได้ว่าการเจรจาข้อตกลงด้านความสัมพันธ์ในอนาคตระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปภายหลัง Brexit ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปี 2563 ความท้าทายอย่างมาก เพราะนอกจากการเจรจาจะต้องใช้เวลานานกว่านั้น นาย Boris Johnson ยังแสดงท่าทีที่จะผ่อนคลายนการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ของทางสหภาพยุโรป อาทิ กฎเกณฑ์ด้านแรงงาน สิ่งแวดล้อม การเงิน สาธารณสุข และความปลอดภัย ส่งผลให้สหภาพยุโรปกังวลว่า การเจรจาข้อตกลงดังกล่าวอาจจะต้องเผชิญกับความยากลำบาก โดยนาย Barnier เห็นว่า ภายในเวลาดังกล่าว ข้อตกลงทางการค้าที่เกิดขึ้นอาจเป็นไปได้แค่ระดับพื้นฐานเท่านั้น
 - 27 ธ.ค. นาง Ursula Von der Leyen ประธานคณะกรรมการการยุโรป (European Commission) ออกมาแสดงความกังวลเกี่ยวกับกำหนดเส้นตายช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition period) ภายหลัง Brexit และเสนอแนะว่า อาจจำเป็นต้องพิจารณาขยายกำหนดเส้นตายในการเจรจาข้อตกลงด้านความสัมพันธ์ในอนาคตกับสหราชอาณาจักรออกไปหากมีความจำเป็น โดย นาง Von der Leyen กล่าวว่า ทั้งสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักร ควรพิจารณาให้ถี่ถ้วนถึงความสมเหตุสมผลของระยะเวลาการต่อรองความสัมพันธ์ทางการค้า และด้านอื่นๆ ระหว่างสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรในช่วงกลางปี 2563 ซึ่งหากมีความจำเป็นค่อยพิจารณาขยายเส้นตาย Transition period ออกไปจากปัจจุบัน ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2563

- **24 ธ.ค.** เป็นที่คาดหมายว่า กรุงลอนดอน ของสหราชอาณาจักร จะเป็นสถานที่สำหรับเจรจาข้อตกลงด้านความสัมพันธ์ในอนาคตระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปภายหลัง Brexit อีก 1 แห่ง นอกจาก กรุงบรัสเซลส์ ของเบลเยียม หลัง Brexit เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ม.ค. 2563 เนื่องจากการเจรจาข้อตกลงระหว่าง 2 ภูมิภาค ในระยะต่อไป สหราชอาณาจักรจะทำการเจรจาในฐานะ “Third country” กระบวนการเจรจาจะเริ่มต้นในเดือน ม.ค. 2563 โดยในเบื้องต้นจะเป็นการพูดคุยกันเป็นการภายในเพื่อกำหนดโครงสร้างหัวข้อของการเจรจา เพื่อให้กระบวนการพูดคุยในลำดับต่อไปทำได้ง่ายขึ้น ก่อนที่การเจรจาอย่างเป็นทางการจะมีขึ้นในช่วงระหว่างปลายเดือน ก.พ. ถึงต้นเดือน มี.ค. 2563

หัวข้อที่คาดว่าจะถูกยกขึ้นมาเจรจาเป็นอันดับแรกๆ คือประเด็นด้าน การค้า การประมง และความมั่นคง ซึ่งมีการวิเคราะห์กันว่า สหราชอาณาจักรอาจต้องยอมเสียผลประโยชน์ด้านศุลกากรบางอย่าง เพื่อเป็นต้นทุนในการถอนตัวออกจากความเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ซึ่งตัวแทนจากสหภาพยุโรปได้ออกมาแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อการเจรจาเดินทางไปถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านศุลกากร จะเป็นช่วงเวลาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากจะเข้าสู่เนื้อหาส่วนที่จำเป็นต้องหารือในระดับรายประเทศสมาชิก ทั้งนี้ หลายฝ่ายประเมินว่า การประชุม EU Summit รอบเดือน มิ.ย. 2563 จะเป็นจุดที่เริ่มส่งสัญญาณให้เห็นว่า ข้อตกลงด้านความสัมพันธ์ในอนาคตระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปจะเกิดขึ้นทันภายในสิ้นปี 2563 หรือไม่

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 23 ธ.ค.62 – 3 ม.ค. 63)

